

КОРНЕЛ УУЛРИЧ

ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА ЕДНА

АВТОМАТИЧНА ПИСАЛКА

Превод от английски: Борис Миндов, 1980

chitanka.info

Намираха се в някакъв сутерен, точно трима, през късна нощ. Мястото беше пълно със сенки, и със сенките си те ставаха шестима, по един повече за всеки.

Бяха Мойлън, познат преди всичко като Шефа, Хемънд, един от помощниците му, и някакъв индивид, известен просто като Бурмата — прякори, каквито в престъпния свят често се прикачват с безпогрешна точност.

На кука, забита в мертеците на сутерена, висеше манекен, наподобяващ играч на ръгби, направен с подръчни материали като за витрина. Горе, от лявата му страна, там, където би било горното джобче на обикновен костюм, беше пришита кръпка, нещо като джоб.

Шефа, надвесен над една маса, оглеждаше под лампата два предмета. Те бяха две автоматични писалки, досущ еднакви, с нашарени като мрамор тела, с три златни ивици, които постепенно се стесняваха, а от двата края, отгоре и отдолу, завършваха с украшение във вид на малко златно майmunско лице.

— Точни копия на тая, която Келър винаги носи със себе си — увери Хемънд Шефа. — Узнах отде е купена неговата, поръчах две като нея, после му ги донесох да ги преправи.

Шефа изгледа накриво Бурмата.

— Много се пипкаш — изръмжа той.

— Искях да ги изпирам както трябва — възрази Бурмата с писклив, треперлив глас. — Ти нали каза да не бързам.

— Може и така да е, но не искам междувременно този тип да умре от старост. Не е това целта.

— Няма да умре от старост — обеща Бурмата. — Няма, докато не опита някоя от тези. Подай ми едната да ти покажа на какво са способни.

Мойлън бързо размени местата на писалките в ръцете зад гърба си.

— Почакай малко. Не искам да рискувам да се провали работата поради това, че не са еднакви. Избери си една, без да гледаш.

— И двете са еднакви — каза Бурмата. Той потупа Мойлън по дясната ръка, и Мойлън му подаде тази, която беше в нея, а задържа другата.

Бурмата се приближи до манекена, пхна внимателно писалката в пришитата кръпка, тъй че да стои изправена като в горното джобче

на сако.

После грижливо отмести работната маса до най-далечната стена, на колкото се може по-безопасно разстояние.

— Дръпнете се и вие там, до стената — посъветва той.

— Ами другите квартиранти? — попита Мойлън, поглеждайки към тавана. — Да не чуе някой?

— В сградата няма никого освен мен... тя е празна. Затова работя тук. Държа сутерена под наем.

Бурмата показва в ръцете си нещо, което не се виждаше.

— Това е примка от конски косъм — обясни той. — Ще я провра през помпичката, ето така. Тук е опасната част. — Тази работа му отне няколко секунди. — Е, не се тревожете, готово е — успокои ги той.

После извади от джоба си дълъг навит конец. За разлика от конския косъм той беше достатъчно дебел, за да го виждат ясно от мястото си.

— След това връзвам конца за конския косъм. Нужно е, защото е много дебел и не може да се увие около помпичката, без да я отвори. Готово, вързан е.

Бурмата се заотдръпва заднешком от манекена, като внимателно развиваше конца, отдалечавайки се, докато се озова почти на същото разстояние, като останалите, в другия край на продълговатия сутерен.

— Много просто — каза той. — Работи на същия принцип, както обикновена запалка за цигари. От вътрешната страна на писалката, където е експлозивът, за помпичката е прикрепено малко колелце от кремък. Дръпнеш ли помпичката, за да вкараш мастило в писалката, се получава искра. Бум. Не остават нито ръце, нито лице. Не остава и туловище, поне като нещо цяло. Помпичката е единственият детонатор. Натискай колкото си искаш с върха на перото — нищо няма да стане. Можеш дори да пуснеш писалката, стига да не се удари много силно — пак нищо. Само когато измъкнеш помпичката от гнездото й...

Пискливото му, ликуващо кикотене и потриването на ръцете бяха безпогрешен симптом на латентна лудост. Но поне за Шефа тя не беше пречка, щом получаваше това, за което си плащаше.

— Остави нотациите — тросна се той. — Важното е действували или не.

— Гледайте и ще се убедите. — Бурмата понечи да дръпне конеца, за да повдигне помпичката. — Пазете очите си. Тялото на писалката може да...

Двамата вдигнаха прегънати през лактите ръце като щит, притиснаха се плътно до стената. Бурмата дръпна силно и рязко. Лумна пламък с нетърпим блясък, който озари целия сутерен. Внезапно разтърсеният въздух ги плесна по лицата и за минута запуши ушните им тъпанчета.

След това, едва след това се чу тъп, пулсиращ тътен, който като че ли продължи необикновено дълго, като заглъхваща гръмотевица. За няколко секунди навред притъмня от пушек, който бавно и постепенно се разрежи дотам, че да могат отново да се виждат.

За миг се гледаха замаяни през мъглата. Манекенът бе изчезнал напълно. Частици от него се бяха полепили по стените. Куката, на която беше окачен, се люлееше празна. Част от мазилката бе изпадала от тавана, точно оттам, където бе висял манекенът.

Бурмата пръв заговори.

— Доволни ли сте? — запита той тържествуващо. — Има мощност почти колкото на ръчна граната, само че двойно по-сгъстена.

Хемънд кашляше, като че щеше да се задуши, и бършеше кървавото петънце на бузата си, по която го бе пернало едно от парченцата на писалката.

— Да се измъкваме оттук — промърмори Мойлън задавено. — Дай му петстотинте долара и да си вървим!

— И другата ли рита така силно? — запита Хемънд Бурмата.

— И за двете експлозивът е в същите пропорции. Сами видяхте преди малко. А какво положение заема човек, когато пъхне писалката в шийката на шише мастило например и дръпне ръчката на помпичката, за да поеме мастило? Естествено, държи лицето си точно над нея, съвсем наблизо, за да следи поема ли мастило. Е, тогава гръмва. Както ви казах, нищо повече не е нужно...

— Да вървим — подкани Мойлън нетърпеливо. Той вече бе отворил вратата.

Хемънд подаде пачка пари на Бурмата.

— Това е цялата сума. А сега никому нито думица за тая работа. — Той затвори вратата на сутерена, изкачи стълбата подир шефа си и излезе в нощния мрак.

Закрачиха по осеяно с чакъл пустеещо място, където до края на един неравен, незастлан път ги чакаше кола. Качиха се. Хемънд извади ключовете и понечи да запали мотора.

Мойлът го спря, като го тупна тежко с ръка.

— Не бързай. Първо нека поседим тук една минута.

Минута-две стояха мълчаливо и нащрек, взирайки се в мрака наоколо.

— Дано никой да не е чул.

— Никой наоколо не е чул. Навред е само пустош и купища смет.

Размениха си безмълвно поглед, който показваше, че напълно са се разбрали. Хемънд отвори вратичката и пак слезе.

— Послужи си с твоя — посъветва го Мойлът спокойно.

Хемънд изчезна в посоката, отдето бяха дошли преди малко. Мойлът зачака на мястото си, като барабанеше леко с пръсти по волана.

По едно време някъде отдалеч се чу приглушен трясък. Като че ли някой бе изпуснал по невнимание тежък сандък или каса, и толкова.

Изведнъж Хемънд се появи пак до колата, запазил пълно самообладание.

— Чу ли се? — запитва той, качвайки се отново.

— Слабо. Нищо особено.

— Затворих вратата на избата, за да се потули. Ето ти обратно петстотинте долара.

Мойлът спокойно ги прибра във вътрешния си джоб.

— Не умря веднага — подхвърли Хемънд небрежно. — Падна и се разкикоти. Попитах го защо се смее. Но само продължи да се кикоти, а накрая хвърли топа.

Хемънд натисна педала за газта и полетяха — двама мъже, току-що купили автоматична писалка.

* * *

Колата пак стоеше неподвижна. Същата кола със същите двама. Бе съмнало вече. Слънчевите лъчи падаха полегато на тротоара, до който беше паркирана колата.

— Ето го, влиза — прошепна Хемънд.

Никой не мърдаше. Очите им бяха вперени в огледалото за гледане назад.

— Нали ти казах, че ще влезе — отвърна Мойлън. — Редовно всяка сутрин отива там да се бръсне.

— Как мислиш, дали няма със себе си телохранител?

— Той ме е забравил. Предполагам, дори не знае, че вече са ме пуснали. Но което е по-важно, не знае, че съм научил кой свидетелствува против мен. Както ти е известно, криеха това. Научих го от агенция „партенка“ чак когато ме опандизиха.

Гледаха в тясното клиновидно огледалце с търпеливостта на котка, която дебне пред миша дупка. Далеч от другия край на улицата в него се отразяваше малка фирмичка на бръснарница, умалена до размерите на пакетче ментова дъвка в червено и бяло.

— Ще трябва да влезеш там след него. Аз не мога... познава ме. Теб не те е виждал.

Хемънд кимна.

— Ще ти направя тази услуга, шефе. — Той посегна към дръжката на вратичката.

Мойлън го спря с небрежно движение на ръката.

— Не бързай. Бръсненето започва. Остави го първо да се завре под горещите кърпи, тъй че да не може да те вижда добре.

Зачакаха в спокойно мълчание — двама, които убиваха времето си в кола.

След малко Мойлън запитва:

— Огледа ли го добре, когато влизаше? Видя ли как е облечен?

— С тъмносин костюм.

— Хайде, карай тогава, Хемънд. Вече трябва да е готов за кърпите.

Хемънд отвори вратичката и слезе. Размениха си кратък поглед през прозорчето на колата, после Хемънд пое по улицата с походка, нито много забързана, нито много ленива — просто походка на обикновен човек, който се е запътил към бръснарницата.

Зави край фирмичката и влезе в малко, спретнато на вид помещение с четири стола. Вътре имаше двама бръснари и двама клиенти. Единият седеше изправен, подстригваха го. Краката му в сиви памучни панталони бяха кръстосани под огромната кърпа, в която беше загърнат.

Другият клиент се бе излегнал с увито в дебели димящи кърпи лице. Чифт нозе в тъмносини панталони бяха проснати с цялата си дължина върху наклонената подложка за крака.

Майсторът-бръснар погледна небрежно при влизането на Хемънд. Той подхвърли професионалното: „Вие сте следващият“ и продължи да работи.

Хемънд свали самото си и го закачи до тъмносиньото на стената... толкова наблизо, че едното почти покриваше другото. После седна на стола точно под двете.

Мина малко време. Човекът под кърпите заговори приглушено през малкия отвор, оставен му да диша.

— Побързай, Анджели. Предстои ми труден ден.

„В ада“ — вметна Хемънд безмълвно.

И двамата бръснари бяха гърбом към него. Единият клиент не се виждаше под втория и последен пласт кърпи. Другият беше закрит от изпречилата се фигура на бръснаря, който го обслужваше. Беше игра между четирима, която едва ли щеше да се повтори до края на деня.

Хемънд се изправи неусетно и непринудено, сякаш току-що бе решил да попуши, докато чака. Бръкна във вътрешния джоб на самото си за пура. С едно движение извади два предмета — пура и автоматична писалка. Те бяха стояли една до друга — готови да влязат в действие.

Със свободната си ръка забодее един за друг реверите на двете сака, тъй че докато привидно държи единия — на своето сако, — в действителност да държи и двата. Съседното тъмносиньо сако служеше за нещо като хастар на неговото. Сега вътрешният му джоб беше обърнат към Хемънд. Показа се главата на автоматична писалка, която се крепеше за клипса си.

Хемънд я извади, сложи на мястото ѝ тази, която вече държеше в ръка, и пусна ревера на долното сако да се върне на мястото си. После пхна първата писалка в собствения си джоб, прегъна самото си обратно до стената и отново седна.

Всичко бе свършено сръчно и бързо. За тези кратки една-две минути другите четирима бяха останали в същото положение. Никой от тях не бе погледнал към него. Смяната стана незабелязано.

Отхапа крайчеца на пурата си, поднесе към него клечка кибрит. Позволи си едно-единствено продължително смукване.

После пак се изправи, сякаш току-що се бе сетил за нещо — за някаква поръчка, която трябваше да изпълни, или посещение, което да направи. Майсторът го погледна и видя, че си навлича сакоето.

— Ей сега ще ви взема — обеща той.

— Връщам се след минута — отговори Хемънд. — Пазете ми реда.

Излезе само миг преди бръснарят да започне да отвива кърпите от лицето на човека с тъмносините панталони.

Навън се чу приглушен шум на отдалечаваща се кола, стояла наблизко незабелязана от четиримата в бръснарницата. Сигурно отиде в обратна посока, защото не мина край заведението.

В този момент калфата държеше огледало зад главата на подстригания клиент, за да чуе мнението му. След секунда последният стана и взе небрежно да закопчава яката си.

Почти едновременно и другият клиент беше готов. Бръснарят свали кърпата му.

Когато отиваха за дрехите си до стената, пътищата им се кръстосаха. Човекът с тъмносините панталони се насочи към орфания, избелял пуловер, увиснал небрежно на една от средните куки. Човекът със сивите памучни панталони закрачи към тъмносиньото сако. Облече го и излезе.

Бръснарят прокара метличка по раменете на другия клиент.

— Костюмът ви днес не пасва, мистър Келър — забеляза той с приятелско съчувствие. — Как така?

— Много бързах, та не обърнах внимание. Жена ми трябва да е сложила сакоето ми на такова място, че не мога да го намеря. Прескочих само да се обръсна и веднага се връщам пак, тъй че няма значение.

Той си навлече пардесюто, с което прикриваше несъответствието в облеклото си, и също излезе.

* * *

Човекът със сивите памучни панталони и синьото сако беше нервен. Три пъти мина край входа на банката в едната и другата посока, докато се пристраши да влезе. Беше петък, затова трябваше да бъде тук.

Всеки петък идваше по този начин тук и осребряваше малък чек от името на своя работодател — личен чек за покриване на разходите на работодателя му в края на седмицата. Но днес работата щеше да се развие по-другояче.

Най-после влезе и застана на опашката. Опашката беше доста дълга. Така беше добре — дори по-добре за него. Касиерът ще бърза и няма да забележи. Само нанасят чека в картотеката и сравняват подписа.

Няма защо да се безпокои в това отношение — подписът беше автентичен. Всичко беше автентично — всичко, с изключение на двете допълнителни нули в края на сумата. А е ужасно трудно да различаваш нули — всички те си приличат.

Не могат дори да се обадят по телефона в кантората и да направят справка. Началникът му няма вече да бъде там. Началникът му е на гарата, чака да му занесе веднага парите. Началникът му е извън града в края на всяка седмица — от петък до понеделник. Това е хубавото; затова е толкова лесно. А до понеделник сутринта самият той ще го е изпреварил с три дни. Сума разстояние можеш да изминеш за три дни.

Опашката пълзеше напред. Стоящият зад него бързаше много. Пристъпваше от крак на крак. Ръмжеше: „Хайде, стреснете се, мърдайте.“

Човекът със сивите панталони не се обърна да види кой е. Поне сега не искаше да влиза в спор с никого.

Пред него до гишетото вече имаше само един. Все още разполагаше с време да се оттегли, да напусне опашката. Остани честен, за да останеш спокоен. Но знаеше, че вече не може да стори това. Беше твърде близо до изпълнението на плана си. Сякаш магнит го дърпаше напред. Нямаше връщане. Нищо не можеше да го спаси.

Човекът зад него го побутна нетърпеливо. Който и да беше той, несъмнено бързаше. Но пак се въздържа да го погледне.

Идва редът му — той е пред гишетото.

Касиерът му кимна. Касиерът го познаваше по физиономия от други петъци. Подаде му чека. Готово.

Касиерът гледаше учуден. Двете допълнителни нули. Думицата „сто“, която бе сложил на втория ред, където преди нямаше нищо — дори тази дълга черта, която се тегли през лицевата страна на чека, за

да не стават такива неща. Когато бързаш да хванеш влак, когато имаш на ум едновременно цяла дузина други неща, ставаш небрежен; нямаш време да слагаш знака за центове непосредствено след сумата или дългата черта след нея. Ето така се раждат идеи в чуждите умове, щом всеки петък вършиш това.

След сверката на подписа касиерът се върна с чека. Не можеше още да реши какво да прави. Човекът в сивите панталони се потеше там, където не се виждаше — под яката. А този зад него пристъпяше от крак на крак и ругаеше под нос.

Изведнъж касиерът му пхна обратно чека с лицевата страна надолу.

— Смятам, че е редовен — каза той, — само го парафирайте под подписа на началника си. Този път сумата е по-голяма от обикновено.

До стената имаше писалки и мастилници колкото щещ. Но ако отидеше там, щеше да загуби реда си. Знаеше, че ако стори това, няма да има смелост да продължи по-нататък.

Бръкна в джоба си за своята автоматична писалка, стараше се ръката му да не трепери. Извади писалката, махна капачката. После се спря и я погледна учудено.

Никога досега не бе виждал такава особена писалка. Как ли е попаднала в джоба му?

Нямаше повече време за губене. Човекът отзад изведнъж пристъпи към него, с тласък на рамото и хълбока си го изблъска настрана и застана на мястото му до гишето, без да го чака да довърши. На всичко отгоре препречи гишето, като се наведе толкова близо до него, че нищо не се виждаше вече освен темето на касиера.

От неочаквания тласък човекът в сивите панталони политна две-три крачки назад, загубил равновесие. Той изпусна писалката, която държеше хлабаво, и тя остана безстопанствена на стъклената подставка. Всъщност сега тя беше здраво притисната под тежкия лакът на нападателя, без той да я забележи. Частица от нея — само върхът и нищо повече — се подаваше изпод ръкава му. Той се бе облегнал властно с две ръце на подставката, сякаш се чувствуваше неин собственик, и същевременно напълно закриваше това, което вършеше.

Чекът, понеже беше лек, доколкото може да тежи хартия, бе останал в ръката на притежателя си, когато го блъснаха и политна настрана. Той продължаваше да го държи между два пръста.

Но се случи нещо, което отклони вниманието му и от писалката, и от чека. Като че ли нещо ставаше около него, току пред очите му, а не знаеше точно какво. Но се вършеше много тихо, много незабележимо и го бе хипнотизирало, сковало от изумление.

Виждаше част от лицето на касиера над рамото на човека пред себе си. Тази част му се струваше необикновено бледа. Очите на касиера бяха изцъклени.

Хората на опашката зад въпросния човек, свикнали да чакат дълго в тези цветущи времена, хрисимо мълчаха, поглеждайки лениво насам-натам с безстрастни лица. А и преградата от матирано стъкло, покрай която се бяха наредили, им пречеше да виждат вътре. От мястото си изобщо не можеха да видят касиера.

Човекът в сивите панталони гледаше изкосо, тъй като се намираше отпред и малко навън от гишетото. Бяха почти прилепени, застанали един зад друг.

В другия край на помещението имаше банков пазач, но вместо да се приближи да види какво става, стоеше до стената като закован. Някой бе споял пред него, сякаш да го запита нещо. Но запитването като че се протакеше безконечно. Никой от двамата не мърдаше. Просто стояха така, очи срещу очи.

Човекът в сивите панталони непредпазливо направи крачка напред, за да се опита да се приближи пак до гишетото, от което така грубо бе изблъскан преди малко. Мигновено до лакътя му застана някакъв човек, който по-рано не беше тук. Не бе стоял и на опашката. Отде се е домъкнал, човекът в сивите панталони нямаше представа.

Новодошлият държеше небрежно едната си ръка във вътрешния джоб, като че посягаше за цигара. Но цигара не излезе. Просто ръката му остана така.

— Чакай си реда, драги — каза той глухо. Устните му почти не се движеха.

— Но беше моят...

— Не възразявай, драги. Сега не е време за възражения. Казвам го за твое добро. — Ръката, пъхната под ревера му, стоеше съвсем неподвижна. И всичко около него стоеше съвсем неподвижно.

Човекът със сивите панталони не възрази. Нещо му подсказа да мълчи. Навред във въздуха около себе си усещаше мислени вълни на смъртта и се чудеше отде идат. Наглед никой нищо не вършеше. Тъкмо

време да си стоиш спокойно и да не движиш нито ръце, нито крака, нито челюстта си, само да стоиш на едно място, дори да не дишаш повече, отколкото е нужно.

Не се виждаха ръцете нито на касиера, нито на клиента — бяха много ниско. Но раменете им се повдигаха трескаво, показвайки скрито движение. Раменете на касиера потрепваха, сякаш пъхаше нещо през гишето на равнището на ръцете. Раменете на клиента се свиваха и разтягаха, като че дърпаше нещо към себе си и всяка минута се връщаше за още. После се чуваше приглушен пляскащ звук, както когато нещо пада в брезентова чанта или торба, която държат отворена, за да го поеме.

Върхът на автоматичната писалка изведнъж изчезна изпод ръката, която я притискаше, сякаш някакъв поток я бе подхванал и помел от мястото ѝ.

Из цялата банка цареше странна тишина. Нещо като затишие. И по-рано не се чуваше звук, ала в този момент още по-малко.

Клиентът, който бе преградил гишето, сега се обърна и тръгна към изхода, а ниско до хълбока му се полюляваше малка брезентова торбичка с двойна дръжка.

После изведнъж като че се отприщиха всички сили на ада.

Цялата сграда бе огласена от дрезгавия глас на алармен звънец. Екна изстрел, втори, трети. После — цяла градушка.

Чакащата опашка се пръсна като пясък. Хората се втурнаха да бягат, после променяха посоката и се връщаха обратно, блъскайки се в тези, които продължаваха в предишната посока.

Човекът със сивите панталони се бе снишил, като че искаше да си върже обувките, опрял коляно о пода, но стоеше така с наведена глава, без да прави нищо.

После всичко свърши тъй внезапно, както и бе започнало. Налягалите по пода се изправиха и се огледаха като ударени от гръм. Цялото помещение беше изпълнено с тънка димна омара. Имаше полицаи и всяка минута прииждаха все повече.

Човекът, който бе притискал банковия пазач толкова време, сега стоеше на свой ред гърбом към стената, прав и вцепенен, а револверът в ръката на един полицаи го задържаше в тази поза.

Човекът, който толкова време тършуваше за цигари, най-последно извади ръката си. Но цигари не се виждаха. А изпод ръкава му по

цялата ръка струеше нещо червено.

Брезентовата торбичка си стоеше кротичко на пода, на не повече от пет крачки от изхода. Човекът, който я носеше, сега се бе проснал по гръб до нея, изпънат като черта, прокарана с линия. Пръстите на едната му ръка все още бяха прегънати през двойната дръжка. Ала бе отменил напълно решението си да се измъкне с нея.

Когато след около четвърт час най-после излезе от банката, човекът със сивите панталони беше пребледнял и целият трепереше. Автоматичната писалка продължаваше да лежи до брезентовата торбичка, сложена вътре на пода. Дори не бе си я поискал обратно. Нека си стои там. И без туй не е негова.

А и чекът не беше осребрен. Излязъл бе с него; още го стискаше в ръката си.

Щом се озова благополучно навън, накъса го на парченца. После тези парченца накъса на още по-малки. Ще каже на началника си, че в бъркотията го е загубил. За работодателя му това няма голямо значение. Чекът беше само за двайсет и пет долара — без двете допълнителни нули.

Побърза да се махне по-скоро, без да поглежда назад. Какво гласеше старата поговорка? „Не си струва да вършиш престъпление“. Така е наистина. До края на живота си ще бъде честен.

* * *

Пазачът влезе и сложи автоматичната писалка върху бюрото на банковия директор.

— Намерили това до торбичката на бандитите — каза той. — Инспекторът ми нареди да ви го донеса.

— Трябва да е на касиера.

— Не, сър, вече го питаха.

— Тогава някой от клиентите я е изпуснал в суматоката. Оставете я тук. Ще я задържа, докато си я потърсят.

Пазачът затвори вратата и излезе. Директорът още не беше се съвзел напълно от уплахата. Той глътна един аспирин, обърса челото си, после седна и с разтреперана ръка прегледа бегло няколко книжа. Взе една от перодръжките на бюрото си, натопа я да подпише книжата.

Вдигна я суха. Писалищната му мастилница не беше напълнена.

Видя изоставената там автоматична писалка, посегна към нея. Но и тя нямаше мастило.

Нервите му бяха опънати. Захвърли ядно писалката и натисна звънеца.

Под яката още му беше притеснително горещо. Обърна се и щракна едно копче. Електрическият вентилатор, насочен от ъгъла към бюрото му, забръмча.

Всички книжа на писалището се повдигнаха леко от края, отместиха се един-два инча^[1]. Един лист побутна писалката. Тя се претърколи лениво, само веднъж. После външният клипс я спря, действайки като спирачка.

Едно момиче отвори вратата.

— След всичко това бъдете така добра да се погрижите да има мастило на писалището ми всеки ден, преди да дойда.

Течението от отворената врата, прибавено към въздушната струя, идеща от вентилатора, образува над писалището истинска вихрушка.

Писалката се раздвижи, преобърна се отново, като направи жабешки скок над клипсът си. Клипсът пак щеше да подействува като спирачка... само че този път нямаше вече повърхност на писалище, която да я задържи.

Писалката падна. Тупна в зейналото точно под нея кошче, претърпкано с хартия, като се удари съвсем леко, тъй че шумът бе заглушен от бръмченето на вентилатора.

* * *

Тя дойде, след като всички си бяха отишли. Винаги правеше така. Беше болезнено слаба, много уморена на вид жена.

Стъпките ѝ отекваха злоецо в тишината, но това не я плашеше. Бе свикнала на пусти помещения. Такава беше работата ѝ — в пусти помещения. Понякога тя оставаше единствената жива душа в цялата сграда.

Извади секретния си ключ, отвори вратата и запали лампите. После внесе кофата и метлата си, коленичи и затърка пода.

Обиколи бюрото на директора, пхна се отдолу. Мислите й кръжаха в такт с безкрайното въртене на уморената ръка. Днес Томи завършваше училище. Той й беше всичко на тоя свят. Затова вършеше тази работа — заради него. Трябваше да му купи подарък. Без това не можеше.

Вдигна кошчето да го обърне и изпразни. Тогава забеляза, че в него, над всички хартии лежеше нещо. Посегна и го вдигна. Изглеждаше почти съвсем ново.

Автоматична писалка. Точно такива неща им дават; това беше най-подходящият подарък за випускник.

Огледа я и не се излъга. Веднага се познаваше, че се намира тук случайно. Трябва да е паднала по погрешка. Хората не хвърлят току-тъй такова нещо, с три златни ивици. Дори и да не работи както трябва, ще я дадат на поправка.

Но няма право да я взема. Тя е чужда. Трябва да я сложи обратно на бюрото или на излизане да я предаде на портиера. Никога досега не бе вършила такова нещо.

Ала днес Томи завършваше училище. А тя нямаше подарък за него. Собственикът на този кабинет навярно е богат. Какво е за него една автоматична писалка? Пък и нали беше в кошчето за смет? Тя има право на всичко, което се намери в това кошче.

Бръкна под престилката си и автоматичната писалка изчезна.

След това продължи да търка навъсено. Вярно, взе нещо чуждо. Но днес Томи ще получи подарък по случай годишния акт. Докато работеше, тя тихичко си тананикаше.

* * *

Хемънд доведе момчето на Мойлън в кантората веднага след годишния акт на училището.

— Е, ето го младият професор — обяви той. — С диплома в ръка и така нататък.

Мойлън се гордееше със сина си.

— Обзалагам се, че сега знае повече от двама ни — каза той на Хемънд. — Аз заряхах учението, когато стигнах четвърти клас.

— Защо не дойде, татко? — попита детето с жален глас.

— Бащите на всички други деца бяха там.

Мойлът усети, че се изчервява и че яката го стяга. Не знаеше какво да отговори.

— Защото беше на онова място ли, татко?

— Млък — сръза го Мойлът. Той изведнъж се засуети, зарови книжата на бюрото си. — А сега се омитай оттук. Имам работа. Заведи го в къщи, Хемънд.

— Хей, татко, подпиши се първо в тетрадката ми за автографи. — Момчето отвори малък албум за автографи, даден му от кой знае кого. — Тук имам имената на всички, само твоето нямам... имената на всичките ми съученици и на всички учители. Чакай първо да взема мастило.

То се наведе от външната страна на Мойлтовото бюро и се помъчи да стигне вградената в него мастилница с някаква автоматична писалка, която бе извадило от един от джобовете си.

Мойлът изведнъж се скова на място, неестествено скован. Кръвта започна да се отдръпва от лицето му, сякаш беше скачен с апарат за преливане на кръв. Очите му наедряха и се изцъклиха. Устните му се разтвориха безмълвно; гласът, който трябваше да дойде оттам, се заклеши някъде навътре. Когато най-после успя да си пробие път, излезе дрезгав, скърцащ като пясък.

— Отде си взел тази писалка? Същата е! Три златни ивици и маймунско лице отгоре и отдолу. Сложи я тук!

В момента момчето я бе пхнало като харпун в мастилницата, но за да я стигне, трябваше да вдигне крака от пода. Бюрото беше колкото маса за билиард.

— Задигнах я от едно хлапе на училище — каза то. — Подарък от майка му по случай завършването. Даже не ме усети, като му я отмъкнах. Защо си така уплашен, татко?

— Хемънд! — изпищя баща му. — Вземи я от ръцете му.

Мойлът не можеше да го стигне през бюрото, пък и нямаше как да се измъкне от въртящия се стол, който го бе заклепил от двете страни — момчето го бе поставило в безизходно положение. Имаше едничък начин да се помести — назад.

Хемънд хвърли само един поглед. После се сви, отдръпна се. Когато ставаше дума например да застреля невъоръжен луд в сутерен, беше храбрец. Но сега нямаше достатъчно смелост да рискува да се

хвърли върху един хлапак, преди помпичката за пълнене да се е вдигнала.

Вместо това Хемънд вдигна ръка да закрие лицето си и като приклезна, заотстъпва назад. Стигна до прага, прекрачи го и излезе в коридора пред кабинета. Продължи да върви заднешком, докато отсрещната стена го спря.

Момчето имаше опърничава жилка. Навярно бе наследило тази черта от самия Мойлън. Забеляза, че нещо в тая писалка накара баща му да си глътне езика. Никога преди не бе виждало баща си уплашен.

Извади писалката от мастилото и скочи към баща си с нея, с перото насочено напред.

Мойлън се прилепи в гърба на креслото, махайки панически с ръце. Гласът му сега беше като вой. Креслото беше от тия, дето се въртят във всички посоки. Когато тежестта се изместеше назад, креслото също се наклоняваше назад. И то изведнъж политна рязко назад, като че оста му се бе пречупила.

Зад него имаше прозорец. Той беше затворен, но остъклен.

Чу се разтърсващ трясък — не от писалката, а трясък на прозоречно стъкло. Навред из стаята се посипаха стъкълца като градушка.

Нямаше го вече прозорецът. Имаше само рамка с нащърбени краища, от вътрешната страна на която стърчаха безброй назъбени парченца от стъкло. Креслото се люлееше назад-напред празно.

Някъде навън се носеше надолу писък, който заглъхна от само себе си поради скоростта на падането, дълго преди да се бе ударил в нещо, за да спре.

Кабинетът се намираше на дваисет и втория етаж.

* * *

Келър и неговата банда бяха насядали около обичайната си маса в ресторант „Динти“ късно същата нощ, когато дойде новината. Ресторантът беше редовното им място за вечерни сбирки. Винаги можеше да ги намериш тук от полунощ до два-три сутринта.

Тази вечер присъствуваше нов член — някой си, който се присъединяваше към групата. Той искаше много да се хареса на новия

си шеф и да се покаже достоен за привилегията да бъде приет в кръга на приближените.

Франки, слепият вестникар, който продаваше стоката си в „Динти“, влезе с вързоп от първото сутрешно издание под мишница. Франки се радваше на покровителството на Келър. Последният винаги купуваше толкова вестници, колкото членове на бандата му седяха около масата. Всеки път плащаше на Франки с петдоларова банкнота и после отказваше да вземе рестото.

Тази вечер на масата освен него имаше още шестима.

— Шест, Франки — каза той и му подаде обичайната банкнота.

— Благодаря, мистър Келър! О, много благодаря! — смотолеви вестникарят и след като обиколи масата и раздаде шест вестника, се помъкна нататък.

Всички зачетоха — по-право, всички с изключение на самия Келър. Той се бе облегнал удобно и пуфкаше пура с впити в тавана очи.

— Хей, шефе, тук има нещо, което ще ти хареса — възкликна някой.

— Така ли? Какво? — попита Келър благосклонно.

— Помниш ли Мойлътън? Тук пише, че вече не е на тоя свят.

Келър се наведе над масата, засмя се презрително.

— Не ме ли баламосваш? Я ми го прочети. Такива некролози обичам да слушам аз.

— Пише, че изхвъркнал от прозореца на кантората си на двайсет и втория етаж.

Новият член сметна, че сега му се удава възможност да спечели благоразположението на своя шеф. Цяла вечер бе търсил нещо подобно. Със светкавична бързина той стана от мястото си и предложи през масата на Келър своя вестник.

— Ето, шефе, вземи моя — каза той любезно.

Отначало Келър изглежда не го чу. Всъщност той дори като че ли не забеляза, макар че вестникът сочеше право към гърдите му.

За минута се възцари тягостно мълчание. Като че ли никой не знаеше какво да каже. Някой се прокашля неловко.

Новакът обаче нямаше усет към нюанси. Той повтори предложението си.

— Хайде, шефе, заповядай — подкани той. — Прочети моя. Той не ми трябва.

Този път имаше резултат. Сякаш буреносен облак затъмни доскоро приветливото лице на Келър.

— Млъкни — изръмжа той, — зелен келеш такъв!

Някой ритна провинилия се по пищялката под масата, и той седна така внезапно, както бе станал.

Напрегнатата пауза в разговора продължи. Най-после Келър се изправи със зачервено от гняв лице.

— Ще се върна след малко, приятели — отсече той. — Искам да отида да взема кибрит за пурата си.

Още щом излезе, въпросът, който напираше в гърлото на новака, изскочи навън.

— Какво съм му направил?

— Идиот такъв — бе унищожителният отговор. — Никога не му предлагай вестник или списание пред всички, както преди малко. Не са ли ти казвали? Той не може нито да чете, нито да пише! Не умее дори да се подпише. И се дразни, когато някой разбере това.

Виновникът остана със зяпнала уста.

— Но... но той носи в джоба си автоматична писалка. Видях я с очите си само преди минута, когато седеше тук.

— Разбира се — отговориха му. — От години я носи така. Но никога досега не си е служил и никога няма да си послужи с нея. Тя е просто за замазване на очите. Както ти казах, не обича да схванат номера. Много е чувствителен на тази тема, ясно ли ти е? Хора, които не го познават добре... се излъгват.

* * *

— Не умря веднага — бе казал Хемънд на Мойлън. Падна и се разкикоти. Попитах го защо се смее. Но само продължи да се кикоти.

---

[1] Инч — мярка за дължина — 2.54 см. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.